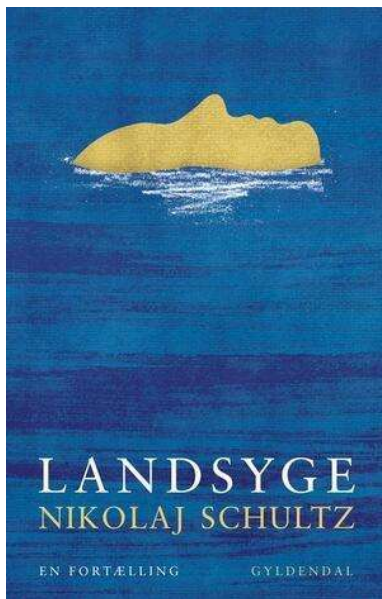

BOG

LANDSYGE : EN FORTÆLLING (/BOEGER/LANDSYGE-EN-FORTAELLING)

Af Nikolaj Schultz (/forfattere/nikolaj-schultz) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

BASIS%3A136107593&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/landsyge-en-fortaelling) for at anmelde

Schultz fremmaner med sine klimabekymringer og eksistentielle krise en essayistisk bog, der taler til hovedet, men knap så meget til hjertet.

TAGS:

KLIMABEVIDSTHED (/TAXONOMY/TERM/30526)
KLIMÆNDRINGER (/TAXONOMY/TERM/25667)
MILJØKATASTROFER (/TAXONOMY/TERM/7235)
SAMFUNDSFORHOLD (/TAXONOMY/TERM/9159)

KLIMAKATASTROFER (/TAXONOMY/TERM/12723) KLIMAPOLITIK (/TAXONOMY/TERM/30693)
MILJØ (/TAXONOMY/TERM/7232) MILJØBEVIDSTHED (/TAXONOMY/TERM/26152)
MILJØPOLITIK (/TAXONOMY/TERM/23020) MILJØPROBLEMER (/TAXONOMY/TERM/7237)

ANMELDELSE

09 jun.23

(/users/asger-beier-bermdsen)

Af Asger Beier Bermdsen (/users/asger-beier-bermdsen)

Schultz fremmaner med sine klimabekymringer og eksistentielle krise en essayistisk bog, der taler til hovedet, men knap så meget til hjertet.

Sociolog Nikolaj Schultz' 'Landsyge' er på mange måder en prisværdig præstation. Med stærke, teoretiske afsæt formår han at nuancere, men også destabilisere, det begrebsapparat, vi har til at forstå den klimakrise, vi står i. Stærk teori, men som litteratur, som fortælling, halter den.

En ung mand oplever (endnu) en hedebløse i Paris, hvorefter han kastes ud i en eksistentiel krise over klimaforandringerne. Grundet det flygter han til en afsides, lille ø, men også her konfronteres han med klimakrisen.

Umiddelbart sker der en egentlig bevægelse i tid, altså et slags forløb, men det opleves ikke sådan. Tværtimod føles hele bogen som en udfoldelse af ét sociologisk funderet og (klima)angstramt refleksionsrum i en akademikers hoved, som vi aldrig forlader, fremfor et narrativt forløb eller en udvikling, som man kan erkende og investere sig følelsesmæssigt i. Accepterer man dette, er det et tanke- og urovækkende essay fra et klimadesillusioneret individ, hvor teksten dirrer i hænderne på læseren, og de skarpe betragtninger står i kø.

En af betragtningerne handler om, hvorvidt vi i den moderne verden stadig kan føle os frie. Kan det opnås indvortes og uden for antropocærens virkelighed? Dette er den geologiske betegnelse for den menneskedominerede tidsalder, vi lever i, og er ét blandt mange begreber fra bogen, der kan sende læseren på leksikalske opslagsrejser. Den eneste måde at være fri på er ved at indgå respektfuldt i et kredsløb af naturkræfter, der har mange forskellige aktører:

"Hvis jeg ønsker min frihed tilbage, må det ske gennem en praktisering og kultivering af relationer til alle menneskelige og ikkemenneskelige væsener, der muliggør, at en erfaring af selvdeterminering og en form for hetero-autonomi kan udfolde sig [...]. Min frihed undgår at blive grænseløs, ved at situere den inden for de jordlige beboelighedsbetingelser, uden grænser mellem krop og rum, mellem mennesker og ikkemenneskelige væsener, mellem samfundet og naturen."

Schultz kommer med nogle interessante betragtninger, men som man nok fornemmer, gælder det om at holde tungen lige i munden for ikke at kløjes i de nogle gange lidt forcerede fagbegreber. Hvis man anstrænger sig, kan man få mange interessante pointer ud af den teoretiske jungle af eksistentielle spørgsmål, men man risikerer også at tabe meningen undervejs, fare vild eller gå helt tomhændet fra ekspeditionen. Teksten bruger løbende store tænkere som referencepunkter, og de bruges visse steder meget virkningsfuldt. Andre steder fremstår de desværre som lidt unødvendigt, intellektuelt fleks.

Vi lever i en tid, hvor der næppe kan skrives nok om den kollektive angst, vi føler i en verden, hvor menneskets destruktive aftryk på klimaet kan mærkes overalt – selv i en paradisiske ø midt i Middelhavet. En virkelighed som jeg og mange andre kan relatere stærkt til. Den kryber ind overalt og klister sig til både den indre tankeverden og den ydre naturorden. Problemet er bare, at det her som læseoplevelse kan være frustrerende, fordi formidlingshensynet er gået tabt, når den sproglige kvalitet eller opfindsomhed ikke altid kan følge med.

Som "auto-etnografisk essay" (forfatterens egen højtidelige genrebetegnelse) fungerer bogen som et refleksionsafsæt og som sprog til hovedet, der søger svar på klimakrisens omfang. Men klimaangst er ikke kun noget, vi går til med hjernen, det er også personligt og ligger manges hjerter nært, og for mig, er det desværre netop det aspekt, der går tabt i de ellers virkelig dragende teoretiske tåger i 'Landsyge'.

BOGDETALJER

